

EUrban Water
Aid Project

CRO	HUN	2016
SRB	SVK	2017

LAYMAN'S REPORT

IMPROVING CIVIL PROTECTION RESPONSE
TO FLOOD RELATED DISASTERS

WWW.EUWA2016.ORG

Humanitarian Aid
and Civil Protection

Financed by the European
Commission's Humanitarian Aid
and Civil Protection department

Úvod

Úvod k projektu

Ako reakciu na výzvu na predloženie súťažných návrhov pre projekty prevencie a pripravenosti Generálneho riaditeľstva pre civilnú ochranu a operácie humanitárnej pomoci EÚ (ECHO) v roku 2015 sa krajiny Maďarsko, Slovensko, Chorvátsko a Srbsko rozhodli predložiť žiadosť o grant v rámci projektu riadenia Národného generálneho riaditeľstva Maďarskej republiky pre riadenie katastrof. Každá z týchto piatich krajín je ohrozená záplavami a v minulosti bola postihnutá záplavami, ktoré spôsobili vážne škody, preto nie je prekvapením, že témou projektu spoločnej pripravenosti a prevencie sú záplavy.

V súlade s dohodou o grante päť projektových partnerov zo štyroch krajín zrealizovalo semináre a stretnutia, a to s cieľom prípravy rozsiahleho cvičenia v plnom rozsahu, kde by simulovali spoločnú reakciu v prípade scenára povodne v oblasti rieky Tisza, keď je potrebná bezprostredná viacnárodná a viacmodulárna pomoc.

Partneri projektu

Národné riaditeľstvo Maďarska pre riadenie katastrof (National Directorate General for Disaster Management of Hungary, NDGDM) bolo hlavným príjemcom alebo vedúcim projektu EUWA. Hlavným poslaním NDGDM ako štátneho orgánu je prevencia katastrof; realizovanie záchranných prác a operácií v prípade civilných ohrození; organizácia a kontrola činností; odstraňovanie negatívnych konsekvencií krízových situácií a realizácia rekonštrukcie a obnovy. V Maďarsku zaregistrovaná jednotka pátracích a záchranných činností závažného rozsahu v mestskom prostredí (Heavy Urban Search and Rescue, H-USAR), tím HUNOR, takisto podlieha veleniu NDGDM.

Budapeštianske vodárne (Budapest Waterworks, BWW) sa už od samého začiatku spolupodieľali na žiadosti o grant a projekte. Budapeštianske vodárne, ktoré existujú už 149 rokov, udržiavajú dlhodobé partnerstvo s NDGDM, keďže je spoločnosť zodpovedná za pohotovostné dodávky vody v Maďarsku a má značné skúsenosti v misiách medzinárodnej humanitarnej pomoci prostredníctvom svojej maďarskej jednotky Water Aid Unit (HWAU), registrovaného modulu čistenia vody (WP) v rámci Mechanizmu Únie v oblasti civilnej ochrany.

Hasičský a záchranný zbor je zodpovedný za správu a organizáciu hasičských jednotiek na Slovensku. Úlohou Hasičského a záchranného zboru je reagovať pri vypuknutí požiaru a zachraňovať v prípade prírodných katastrof a iných Mimoriadnych udalostí. Hasičský a záchranný zbor je preto

zodpovedný za moduly vysokokapacitného čerpania (HCP) registrované na Slovensku, čistenie vody (WP), moduly pátracích a záchranných činností stredného rozsahu v mestskom prostredí (M-USAR).

Národné generálne riaditeľstvo ochrany a záchrany (DUZS) Chorvátska je vedúcou organizáciou pri záchrane ľudí, majetku a ochrane prostredia v Chorvátsku. DUZS je nezávislá, profesionálna a administratívna organizácia poverená prípravou plánov a riadením operačných jednotiek, ako aj koordinovaním aktivít všetkých strán zúčastnených v systéme ochrany a záchrany.

Vodárne a kanalizácie mesta Belehrad (BVK) v Srbsku sú vodárenskou spoločnosťou mesta Belehrad. No ako najväčší z prevádzkovateľov týchto služieb v Srbsku a jediný prevádzkovateľ v krajine schopný v prípade potreby poskytovať pomoc aj iným regiónom, sú Vodárne a kanalizácie mesta Belehrad (BVK) legislatívne poverené pomocou pri zásobovaní vodou pre ďalšie mestá a obce a postihnutú populáciu v prípade povodne alebo iných katastrofických situácií, keď je ohrozené alebo narušené zásobovanie vodou príslušnej oblasti.

Preambula

Povodne v oblasti rieky Tisza

Povodeň je nepochybne najbežnejšou ekologickou hrozbou v Strednej Európe, a to z dôvodu rozsiahlej geografickej distribúcie inundančnej oblasti rieky a nízko ležiacim pobrežným oblastiam. Takisto je to v rámci regiónov a v celosvetovom meradle najnákladnejší typ prírodnej katastrofy, škody sa počítajú v miliardách eur. Záplavy majú potenciál spôsobiť obeť na ľudských životoch, presídlenie ľudí, škody na životnom prostredí a kultúrnom dedičstve, vážne narušiť ekonomický vývoj a narušiť ekonomické aktivity komunity poškodzujúc infraštruktúru ako vodné systémy. Ohrozenie je príliš reálne. Jedna z najšokujúcejších záplav sa udiala v meste Szeged v marci 1879, keď záplava zničila 95 % mesta. Celé mesto Szeged sa muselo prestavať. Na obrázku nižšie je znázornený cisár, ako si dva týždne po záplave obzerá vzniknuté škody.

No veľká povodeň z roku 1879 bola však len o 2 metre nižšia ako povodeň z roku 2006 (pozrite obrázok). Aj keď sú naše obranné stratégie lepšie, stále musíme byť bdelí a pripravení na najhoršie. Na obrázku nižšie je vľavo zobrazená záplava v meste Szeged v roku 2006; vpravo je vyobrazená ľadová záplava na rieke Tisza z roku 2017.

Povodne v oblasti rieky Tisza **sú spoločnou hrozbou pre Rumunsko, Slovensko, Maďarsko a Srbsko**. V súlade s výsledkami vyhodnotenia

rizika katastrofy, ktoré sa prednedávnom vykonalo vo vyššie zmienených krajinách, je povodeň **rizikom č. 1**. Rieka Tisza je najväčším prítokom rieky Dunaj, s dĺžkou 965 km, pramení na Ukrajine, má prítoky na Slovensku, vstupuje do Maďarska, potom na juhu do Srbska, aby sa vo Vojvodine pripojila k Dunaju. Očakáva sa, že na tejto rieke bude každých **päť rokov dochádzať k rozsiahlym záplavám**, ktoré postihnú desiatky tisícov ľudí žijúcich v blízkosti rieky. Dosiaľ zrealizované snahy o zmiernenie dôsledkov ukázali chýbajúcu cezhraničnú spoluprácu, nedostatok štandardizovaných vzorových postupov. **Najčastejšími výzvami na zlepšenie** sú vo všeobecnosti nedostatok včasných informácií o úrovni vodného toku; chýbajúca výmena informácií, špeciálne údajov geografického informačného systému (GIS) na spoľahlivé vyhodnotenie rizika a mapovanie; nepostačujúce a nespoľahlivé všeobecné informácie; nedostatok nadnárodných včasných varovaní a systémov pohotovosti; nedostatok spoľahlivých systémov bežnej hydrologickej predpovede atď.

Základné informácie

Spoločné uplatňovanie rôznych schopností pri reakcii na katastrofy

Keďže sa v dôsledku klimatického otepľovania katastrofy v budúcnosti zintenzívnia, tak ako je to dnes v širokej škále mimoriadnou situáciou na celom svete aj v regióne Stredná Európa, zásobovanie obyvateľstva pitnou vodou sa stáva čoraz dôležitejšou otázkou. Všeobecnou charakteristikou povodní a katastrof spojených s vodou je fakt, že populácia a infraštruktúra – špeciálne vodná infraštruktúra – sú súčasne obe zasiahnuté. Pri absencii operačnej siete pitnej vody majú pátracie a záchranné jednotky rozmiestnené v oblasti za úlohu poskytovať pitnú vodu takisto pre svoju vlastnú potrebu, čím sa zvyšujú logistické náklady, veľkosť jednotky a tým sa zbytočne zaťažujú.

Jednotky na čistenie vody – špeciálne tie jednotky bez sledovania úradmi – čelia v čase rozmiestnenia výzvam, a to z dôvodu neznalosti oblasti a z dôvodu komplikácií pripojenia k miestnym centráм riadenia živelných pohrôm.

Vo všeobecnosti sú pátracie a záchranné jednotky v mestskom prostredí rozmiestnené ako prvé v rámci reakcie na katastrofu, nasledované ďalšími kapacitami v rámci odozvy vrátane modulov čistenia vody. Vo väčšine prípadov sú však moduly čistenia vody zodpovedné len za zásobovanie miestneho obyvateľstva čistou vodou, zatiaľ čo tímy USAR sú naďalej závislé od pitnej vody privezenej pre ne zo vzdialenosti. Tak moduly čistenia vody, ako aj moduly USAR plytvajú prostriedkami na zbytočnú logistiku a náklady.

Existuje veľa precedenčných prípadov, keď boli moduly pátrania a záchrany v meste a čistenia vody rozmiestnené paralelne (2010 Haiti, 2011 Japonsko, 2013 Filipíny, 2014 Srbsko a Bosna a Hercegovina), no v žiadnom z týchto prípadov nedošlo k spoločnému rozmiestneniu dvoch modulov.

Cieľom projektu EUrban Water Aid 2016 (EUWA 2016) bolo prostredníctvom seminárov a cvičení v plnom rozsahu dokázať, že spoločné uplatňovanie a využívanie v teréne dostupných zdrojov rôznych modulov a zásadových jednotiek je oprávnené a majú z neho úžitok všetky zúčastnené kapacity.

Je potrebné dodať, že je takisto možné identifikovať niekoľko styčných bodov medzi ďalšími modulmi alebo jednotkami. Cvičenie v plnom rozsahu projektu preukázalo, že okrem modulov vyhľadávania a záchrany v mestskom prostredí a čistenia vody, záchrany obetí povodne s člnmi (FRB) a jednotkami vysokokapacitných čerpadiel (HCP) takisto dobre zapadajú do rámca spoločného uplatňovania pri zdieľaní prostriedkov a kapacít so zvyškom reakčných síl.

Jedným z význačných nálezov spolupráce jednotiek vysokokapacitného čerpania a čistenia vody je schopnosť zo vzdialenosti zásobovať surovou vodou na čistenie, keď v takomto prípade moduly čistenia vody nemusia byť rozmiestnené v bezprostrednom okolí zdroja surovej vody (povodňová rieka, napríklad), no je možné pripojiť ho k spoločnej operačnej základni s ďalšími jednotkami odozvy. Vzdialený zdroj surovej vody je možné použiť takisto aj v prípade neočakávanej nebezpečnej kontaminácie zdroja surovej vody.

Realizácia projektu I.

Metodika

Metodika realizácie projektu bola formulovaná predchádzajúcimi skúsenosťami a postupmi partnerov projektu. Plánovacia skupina projektu mala za úlohu zabezpečiť, aby všetci partneri projektu a zainteresované strany vykonali zmeny s cieľom dosiahnutia svojich individuálnych cieľov počas projektu. Zodpovednosťou výboru projektu bolo poskytnúť fórum, kde by sa prediskutovali spoločné a individuálne ciele partnerov projektov a ciele zainteresovaných hostiteľských zúčastnených strán. Výbor v koordinácii s projektovým manažérom zabezpečil, aby boli zastúpené ciele jednotlivých partnerov počas fázy plánovania a realizácie cvičenia.

V priebehu 9 mesiacov sa zrealizovali tri semináre. Aktivity v rámci každého seminára boli vykonávané v pracovných skupinách (riadenie a kontrola, operatívne činnosti, podpora a logistika), v ktorých kolegovia partnerov projektu zdieľali navzájom skúsenosti a spolupracovali pri zisťovaní rozdielnych hlavných tém seminára.

Štvrtý seminár sa uskutočnil po vykonaní cvičenia v plnom rozsahu, kde partneri projektu diskutovali o svojich skúsenostiach z cvičenia. Tento seminár tak slúžil ako hodnotiaci seminár.

Paralelne so seminármi sa uskutočnili aj zasadnutia plánovania cvičení, ktorých úlohou boli návrh a organizácia teoretického štábneho cvičenia a cvičenia v plnom rozsahu.

Hlavným výstupom projektu EUrban Water Aid Project je príručka do terénu obsahujúca osvedčené postupy na čistenie vody a pohotovostné zásobovanie vodou v spolupráci s pátracími a záchrannými tímami v mestskom prostredí. Príručka sa pripravovala partnermi projektu následne po cvičení v plnom rozsahu v súlade s ich zisteniami, v spolupráci s tímami odozvy. Príručka sa dokončila a uviedla do platnosti v rámci štvrtého, hodnotiaceho seminára.

Realizácia projektu II.

Zhrnutie semináru

Počas projektu EUWA sa uskutočnili štyri semináre, ktoré vytvorili kostru projektu.

Seminár č. 1

Základ spolupráce medzi modulmi Civilnej ochrany EÚ v mimoriadnych situáciách

V rámci projektu „EUrbanWater Aid” sa v Budapešti, v Maďarsku, v dňoch 7 – 8 marca 2016 uskutočnil prvý zo štyroch seminárov a prítomní boli zástupcovia z Maďarska, Slovenska, Chorvátska a Srbska a zástupca Európskej komisie. Zástupca Európskej komisie po úvodnej časti: Pán Per-Øyvind Semb, zodpovedný úradník za projekt „EUrban Water Aid”, vyjadril názor, že súčasný projekt je podobný veľmi úspešne zrealizovaným projektom (napr.: „Mura 2015”) a zdôraznil dôležitosť súdržnosti hraničiacich krajín. Úradník projektu zdôraznil, že mechanizmus, ktorý používame, je pre EÚ solidaritu a cezhraničnú pomoc dôležitý v troch hlavných oblastiach: prevencia, pripravenosť a odozva. Jej cieľom je zlepšiť kapacitu reakcie na katastrofy, a to pomocou cvičení, tréningov, výmeny expertov. Bežný rozpočet pre civilnú ochranu je nízky, pretože pomoc je z jedného členského štátu do druhého, no výmena programu expertov je málo využívaný. Pán Csaba Haranghy, generálny riaditeľ Budapeštianskych vodární, zdôraznil dôležitosť tohto projektu pre Budapeštianske vodárne a vyjadril nádej, že profesionálne kontakty nadviazané v rámci tohto projektu budú trvať aj po budúce roky, spoja odlišné krajiny dohromady a spolupráca v čase potreby sa tým zjednoduší.

Následne, po spoločnom zahájení boli účastníci rozdelení do troch skupín: Pracovná skupina riadenia a kontroly; Pracovná skupina podpory a logistiky; Pracovná skupina operatívnych činností. Programy pracovných skupín trvali po zvyšok dňa a takisto počas druhého dňa prvého seminára. Metodológia pracovnej skupiny bola pripravená spôsobom postupu podľa pripraveného zoznamu otázok. Preberalo sa 10 otázok pripravených vopred a náhodných otázok, ktoré vyplynuli počas zasadnutí pracovných skupín. Bol použitý komparatívny prístup so zúčastnenými štyrmi krajinami a piatimi organizáciami. Cieľom zúčastnených bolo navzájom sa spoznať a spoznať

partnerské organizácie právne, ľudské a technické možnosti, limity, úroveň ich skúseností.

Na konci druhého dňa prvého seminára sa účastníci stretli na plenárnom zasadnutí, na ktorom pracovné skupiny prezentovali svoje zistenia vrátane:

- Kontaktná osoba, ktorá je kompetentná na mieste a permanentne dostupná. V prípade, že všetko ostatné zlyhá, mali by ste mať pohotovostný plán. Sem patrí osoba, ktorá hovorí miestnym jazykom, je permanentne kompetentná a v prípade potreby je možné ju zavolať 24/7.
- Zlyhanie komunikácie. Môže dôjsť k výpadku bežnej mobilnej siete. Sú potrebné špeciálne telefóny.
- Písomné predlohy s rovnakou štruktúrou v každej krajine, ako vodičský preukaz.
- Hostiteľská krajina vs tranzitná krajina. Tranzitná krajina môže byť takisto veľmi dôležitá.
- Veliteľ incidentu: kompetentná osoba vykonávajúca rozhodnutie na mieste.
- Polícia na kontrolu prístupu do oblasti katastrofy.
- Chaos vs poriadok. V čase výskytu núdzovej situácie sa nachádzame medzi chaosom a poriadkom. Môžeme to robiť lepšie, nielen nastoliť poriadok, ale priniesť skúsenosť budovania komunity. Katastrofa sa môže stať „najlepšou chvíľou národa“, musíme ju využiť ako príležitosť, nielen ako ohrozenie. Veľmi dobré riadenie, komunita, národ, región, dokonca aj celá EÚ sa môže obzrieť hrdosť späť, nájsť novú silu v odvedenej práci, obnovený zmysel komunity a spoluúčasti.

Seminár č. 2

Prezentácia kapacít modulov čistenia vody a modulov vyhľadávania a záchran v mestskom prostredí

Druhý seminár sa uskutočnil v Budapešti v dňoch 29. – 30. júna 2016, organizátorom boli Budapeštianske vodárne. Očakávané výsledky boli:

- Účastníci sa spoznajú navzájom, spoznajú svoje moduly a kapacity;
- Poukážu na možnosti zlepšenia na alternatívy na rozšírenie kapacít;
- Stanovenie štandardizačných usmernení;
- Ďalšie výsledky sú zápisnice zo stretnutia, súhrnná správa (vypracovaná každou pracovnou skupinou) a analýz slabých a silných stránok, príležitostí a hrozieb – SWOT.

Budapeštianske vodárne prezentovali svoju jednotku na čistenie vody a účastníkov druhého seminára pozvali na demonštráciu svojej techniky na ostrove Szentendre. Maďarský tím pátrania a záchran v mestskom prostredí prezentoval technický manažér projektu EUWA pán Arpád Keresztesy. Vodárne mesta Belehrad prezentovali svoje možnosti, tiež

podrobne opísali záplavy na Balkáne v roku 2014, aké ponaučenia vyplynuli, čo viedlo k vytvoreniu oveľa efektívnejších tímov čistenia vody. Zástupcovia Slovenska podrobne uviedli svoje hlavné kapacity na účely cvičenia, modul vysokokapacitného čerpania, jednotku čistenia vody a jednotku povodňovej záchrany s člmi.

Kapitán Vida Sándorné Balog Katalin EUWA, predseda hodnotiteľov prezentoval aspekty hodnotenia cvičení EUWA 2016. Hodnotenie zahŕňa systematické získavanie a vyhodnocovanie informácií zhromaždených hodnotiacim tímom počas cvičení, použitím schválených metód, a to s cieľom poskytnutia užitočnej spätnej väzby všetkým účastníkom cvičení/projektu. Toto pomôže ovplyvniť rozhodovanie pri cvičeniach a v situáciách v rámci bežného života. Každý projektový partner musí priradiť hodnotiteľa po zvyšok trvania projektu EUWA 2016.

V súlade s plenárnym zasadnutím sa vytvorili individuálne pracovné skupiny, ktoré pracovali po zvyšok dňa a počas druhého dňa seminára prezentovali svoje zistenia vrátane analýzy SWOT.

Po prezentáciách jednotlivých skupín účastníci navštívili ostrov Szentendre, kde sa zúčastnili na názornej ukážke práce modulu mobilnej čističky vody, ako to bolo prezentované a prevádzkované Budapešťanskými vodárňami.

Seminár č. 3

Harmonizácia modulov čistenia vody pátrania a záchrany v mestskom prostredí v akcii podporou hostiteľskej krajiny

Seminár č. 3 sa uskutočnil 13. – 14. októbra 2016, organizátorom boli Vodárne a kanalizácie mesta Belehrad a zúčastnili sa na ňom zástupcovia Slovenska, Chorvátska, Srbska a Maďarska. Arya Honormand, nový zástupca Európskej komisie, náhradník administrátora projektu „EUrbn Water Aid“ pána Per-Øyvind Semb sa, bohužiaľ, pre komplikácie nemohol zúčastniť na tomto seminári. Takisto boli prítomní zástupcovia vodárenských spoločností miest Budapešť a Košice, ako aj organizácie Červený kríž Maďarsko.

Seminár pokračoval všeobecným zhrnutím tém seminára č.3 a podrobným súhrnom, ktorý prezentoval plukovník Péter Jackovics (veliteľ tímu Hunor USAR). Vo svojej prezentácii načrtol ciele a očakávané výsledky seminára č. 3.

- Toto je takisto stretnutie na plánovanie cvičenia, prvý z takýchto dvoch naplánovaných stretnutí. Toto sa takisto úspešne zrealizovalo. •

Hlavným cieľom seminára č.3 je harmonizácia čistenia vody a pátrania a záchrany v mestskom prostredí pri nasadení s podporou hostiteľskej krajiny.

- Očakávané výsledky: Rozšírená harmonizácia nasadenia a činnosti modulov čistenia vody a pátrania a záchrany v mestskom prostredí, zápisnica zo seminára, súhrnná správa (vypracovaná každou skupinou) spoločný kontrolný zoznam WP – USAR, použitie GIS.

Toto sa zakončilo plenárnym zasadnutím. Po plenárnom zasadnutí sa účastníci rozdelili do troch skupín: Pracovná skupina riadenia a kontroly; Pracovná skupina podpory a logistiky; Pracovná skupina operatívnych činností. Program pracovných skupín trval až do ukončenia časti seminára v danom dni. Na druhý deň seminára boli naplánované prezentácie.

Na druhý deň bola hlavnou udalosťou organizovaná študijná cesta do zariadenia na spracovanie vody MAKIS, pozdĺž rieky Sáva. Počas druhého dňa plenárnej schôdze v MAKIS každá skupina prezentovala svoje zistenia a vytvorila dokumenty prezentácie.

Seminár č. 4

Overovací seminár

Štvrtý a posledný seminár v rámci projektu sa uskutočnil v meste Poreč v Chorvátsku. V prvej časti seminára pracovné skupiny spracovávali poznatky získané pri cvičení a pripravovali koncept príručky do terénu pre núdzovú dodávku vody a odporúčania pre postupy riadenia a kontroly, operačné procesy pre podporu a logistiku. Na základe skúseností získaných z projektu hľadali pracovné skupiny ďalšie možnosti spojenia a integrácie. Komisia na dokončenie (vytvorená náhodne a pozostávajúca z vedúcich jednotlivých pracovných skupín) dokončila Príručku do terénu a Odporúčania. V plenárnej časti seminára boli prezentované: dokončená Príručka do terénu pre núdzové zásobovanie vodou a Odporúčania pre postupy s cieľom osvojenia účastníkmi seminára.

Realizácia projektu III.

TTE

Pred cvičením v plnom rozsahu sa v meste Nyíregyháza v Maďarsku zorganizovalo menšie cvičenie v interiéri, kde sa simulovala situácia pri záplave, podobná situácii v rámci cvičenia v plnom rozsahu. Na teoretickom cvičení sa zúčastnili členovia záchranných jednotiek partnerov projektu a účastníkov z modulu čistenia vody a tímu civilnej ochrany EÚ, a takisto sa zapojili aj národné styčné body. Teoretické cvičenia simulovali aktiváciu mechanizmu civilnej ochrany EÚ, signalizáciu a mobilizáciu modulov a záchranných jednotiek zúčastnených krajín a ich rozmiestnenie a aktivity v postihnutej oblasti.

Počas teoretického cvičenia boli účastníci tímov reakcie rozdelení do dvoch skupín: Styční dôstojníci a tímy (vedení vedúcimi tímu). Fyzicky oddelené tímy simulovali situáciu prjazdu na miesto: Styční dôstojníci maďarských tímov sa začlenili do miestnych orgánov zodpovedných za riadenie mimoriadnych situácií, zatiaľ čo zahraničné jednotky reakcie sa nachádzali v centrále koordinácie operácií na mieste.

Testovali sa procedúry zúčastnených organizácií (signalizácia, mobilizácia, cestovanie, prechod hraníc, podpora hostiteľskej krajiny, riadenie a kontrola, demobilizácia), vyvinuli aplikáciu geografického informačného systému a jeho analytické nástroje a testovali sa ďalšie komunikačné systémy. Aplikáciu geografického informačného systému poskytlo Národné generálne riaditeľstvo pre riadenie katastrof Maďarska a účastníci cvičenia ho používali na výber miest v súlade s existujúcimi rizikami a na plánovanie nasadenia. Teoretické cvičenie takisto slúžilo na testovanie existujúcich podmienok systému signalizácie a mobilizácie.

Realizácia projektu IV.

Cvičenie v plnom rozsahu

Ako vyvrcholenie projektu EUrban Water Aid s účasťou rôznych jednotiek a organizácií zo 4 partnerských krajín sa v Maďarsku v dňoch 4. – 6. apríla 2017 konalo cvičenie, pri ktorom sa simulovala rozsiahla povodeň. Na tomto cvičení sa okrem piatich projektových partnerov zúčastnilo aj Riaditeľstvo riadenia katastrof okresu Szabolcs-Szatmár-Bereg, Riaditeľstvo vodného hospodárstva vrchného regiónu rieky Tisza, záchranný tím Nyír a Červený kríž Maďarsko.

Szabolcsveresmart a Rétközi-tó (jazero Rétközi) patria k oblasti, ktorá usporiadala cvičenie so zameraním na ochranu proti škodám spôsobeným povodňou. Okrem tímov odpovede na povodeň sa na cvičení zúčastnili inštruktori, hodnotitelia, figuranti, osoby dozerajúce na cvičenie a pomocný personál, čím celkový počet zúčastnených presiahol hranicu 300 osôb. Cvičenie pozostávalo z rôznych techník reakcie vrátane vodnej záchrany, čerpania vody, čistenia vody a ohradenia.

V scenári cvičenia bola vytvorená situácia, keď v dôsledku veľkej povodne prichádzajúcej z Ukrajiny a značným zrážkam praskne hrádza a osídlená oblasť je zatopená. Jednotky a nástroje miestnych profesionálnych organizácií potrebujú medzinárodnú pomoc. Na jazere sa vytvorili imitácie ulíc a budov, z ktorých museli tímy zachraňovať obeť a zvieratá a majetok. Okrem účasti záchranných tímov boli cvičenia realistickejšie aj vďaka figurantom, ktorí hrali obeť katastrofy.

FSE

Fotografie

Slovník projektu

Takisto bol vytvorený špeciálny terminologický slovník v štyroch jazykoch, ako jeden z komunikačných úloh projektu. Užitočným výstupom projektu je jednoducho použiteľný slovník obsahujúci viac ako 100 vybraných termínov týkajúcich sa čistenia vody, pátrania a záchrany vo všetkých 4 jazykoch partnerov (maďarčina, slovenčina, srbčina, chorvátčina) a v anglickom jazyku. Slovník obsahuje slová a výrazy od hydraulickej hlavy až po odškodnenie, ako aj od koordinačného operačného strediska na mieste (On Site Operations Coordination Centre – OSOCC) až po technickú záchranu.

Viac ako 100 slov bolo spoločne vybraných piatimi partnermi projektu a sú organizované v témach ako napr. podmienky a nasadenie operácie, vozidlá, nástroje – vybavenie, skladovanie – distribúcia, materiály, činnosť, zabezpečenie kvality, ochrana životného prostredia a operatíva.

Slovník projektu bol distribuovaný medzi partnerov projektu a hostí VIP zúčastnených na cvičení v plnom rozsahu, v apríli 2017 v meste Szabolcsveresmart, Maďarsko.

Komunikácia

a. Konferencia na vysokej úrovni

Na tretí deň cvičenia v plnom rozsahu sa po ukončení uskutočnila konferencia v Maďarsku v meste Szabolcsveresmart. Na konferencii mali všetky zúčastnené organizácie príležitosť predstaviť sa a zdieľať svoje skúsenosti získané počas cvičenia v plnom rozsahu a prezentovať ako naplnili uplynulé dni ich očakávania. Konferencia sa uskutočnila v anglickom jazyku za podpory Budapeštianskych vodární.

b. Verejné informačné dni

Finále študentskej súťaže sa uskutočnilo v rámci verejného informačného dňa a fóra obyvateľov.

Po závere nasledovalo fórum, dodatočné prezentácie a diskusia pre zainteresovaných obyvateľov mesta Szabolcsveresmart a okolitých oblastí. Na fóre sa zúčastnilo približne 100 – 150 ľudí. V prezentácii bolo obyvateľom, ktorí prejavili záujem, predstavené cvičenie v plnom rozsahu v rámci projektu, publikum bolo takisto oboznámené o dôležitosti tohto cvičenia. Fórum takisto obsahovalo debatu s miestnymi zástupcami organizácií riadenia katastrof, čo znovu obnovilo bdelosť obyvateľstva a znalosť civilnej ochrany a protipovodňovej ochrany.

c. Študentská súťaž

Po balíčku komunikačných úloh v rámci projektu Budapeštianske vodárne a NDGDM zorganizovali 3-kolovú študentskú súťaž pre základnú školu v meste Szabolcsveresmart a okolité sídla. Dve vekové skupiny tvorili žiaci 3. – 4. triedy (80 žiakov) a 5. – 6. triedy (61 žiakov). Témy školských súťaží boli pitná voda, ochrana vody, riadenie katastrof a ochranu prostredia. Ocenenia pre najlepších študentov vrátane športových poukážok, poukážok na knihy, kamier a tabletov. Zapojeným školám boli takisto poskytnuté kupóny na knihy s cieľom mobilizácie svojich študentov, aby sa zapojili.

d. Webová stránka projektu

Od počiatku realizácie projektu je dostupná webová stránka projektu EUrban Water Aid <https://www.euwa2016.org/> so všetkými dôležitými informáciami o projekte, partneroch projektu a o miestach konania podujatí počas realizácie projektu. Fotografie, médiá, články, ako aj dokumenty k seminárom sú na webovej stránke k dispozícii na stiahnutie. Webová stránka bude dostupná aspoň 6 mesiacov po uzatvorení projektu.

Príručka EUWA - ZHRNUTIE

Príručka do terénu týkajúca sa núdzového zásobovania vodou je jedným z kľúčových výstupov celého projektu EUrban Water Aid. Má veľmi dlhý názov „Príručka do terénu pre núdzové zásobovanie vodou a odporúčania pre postupy riadenia a kontroly, operačné postupy, a pre podporu a logistiku“.

Príručka je časťou pracovného balíka s názvom „Koopéracia medzi WASH a civilnou ochranou v prípadoch núdze“, ktorého cieľom je identifikovať možné styčné body medzi záchranou (USAR), vysokokapacitným čerpaním (HCP) a aktivity čistenia a núdzovým čistením pitnej vody (WP) na rozšírenie kooperácie, s cieľom riešenia problémov a hľadania riešení efektívnu kombinovanú aplikáciu týchto modulov. Tieto možnosti riešení boli predmetom diskusie v rámci štyroch seminárov, čo vytvorí základ projektu EUWA. Tieto odporúčania sú zhrnuté a publikované vo forme príručky do terénu a takisto súčasťou záverečnej správy.

Najdôležitejšie hľadiská príručky sú:

- Príručka do terénu obsahuje posúdenie súčasnej legislatívy, čo sa týka povodní a vodných zdrojov v príslušných krajinách a návrhy na ich štandardizáciu a harmonizáciu. Zistili sme, že legislatíva krajín zúčastnených strán v našej oblasti je vo väčšine prípadov harmonizovaná s legislatívou EÚ, s výnimkou Srbska (ešte nie je členskou krajinou EÚ). Po overovaní seminári bolo úlohou vytvoriť porovnanie krajín účastníkov a tam, kde sa našli rozdiely (obzvlášť v prípade Srbska), zaznamenali sa tieto rozdiely do terénnej príručky s návrhmi na štandardizáciu a harmonizáciu.
- Príručka je takisto knihou odporúčaní, obsahujúcou riešenia z operatívnych aspektov a logistických aspektov problémov vyskytujúcich sa počas cvičenia v teréne.
- Štvrtý seminár „Validácia“ v meste Porec v Chorvátsku bol zameraný na zostavenie, finalizáciu a schválenie príručky. Na seminári prezentovali vedúci tímov hodnotiteľov správu o ich zisteniach počas cvičenia. Príručka obsahuje vylepšenia navrhnuté hodnotiteľmi.